

Editieredactie: **Jessie Dezutter** & **Siebrecht Vanhooren**

INLEIDING | Jessie Dezutter & Siebrecht Vanhooren **Zingeving achter tralies**

Gevangen. Van je vrijheid beroofd. Het zijn vaak de eerste associaties die we hebben bij het woord 'detentie'. Het fysiek gevangen zijn en niet meer autonoom kunnen beslissen waar je gaat of staat, bepaalt sterk ons beeld van een leven achter de tralies. Een detentie strekt zich echter veel verder, of moeten we zeggen: dieper, uit dan enkel de fysieke realiteit.

U kunt het hele inleidende artikel lezen door te klikken op [inleiding](#)

INTERVIEW | Siebrecht Vanhooren **'Een loodzware rugzak'** *Leven met schuld, op zoek naar vrede*

Ayla (34) werd twee jaar geleden gedetineerd omwille van de doodslag op haar partner. De feiten gebeurden tijdens een echtelijke ruzie. Het boterde echter reeds langer niet meer tussen Ayla en haar man. Eerder had hij haar met de dood bedreigd en er was al vaker sprake geweest van fysiek geweld.

Op de noodlottige dag was Ayla hoogzwanger van hun tweede kind. Ze hadden weer eens ruzie. Deze keer liep het echter volledig uit de hand. De man greep Ayla naar de keel. Ayla

greep een mes en even later lag hij bloedend op de grond. Ayla was volledig in de war. Ze belde meteen haar moeder op, die even later de politie en hulpdiensten verwittigde.

'Ik herinner me weinig van die dag. Ik was volledig in shock en op het moment voelde het alsof er een film voor mijn ogen afspeelde. Ik was een toeschouwer en zag hoe de politie binnenviel en me mee nam. Ik herinner me ook nauwelijks iets van de noodlottige ruzie. Ik werd naar het ziekenhuis gebracht, want blijkbaar was ik zelf gewond geraakt. De dag erop zat ik al in de gevangenis. Het voelde allemaal heel onwerkelijk aan; ik had nog nooit iets met politie of justitie te maken gehad.'

PRAKTIJK | Jan Eerbeek

Ingesloten maar niet uitgesloten

Zingeving en herstelgericht pastoraat

'Het lijkt wel alsof er een stolp om me heen staat', zei een langgestrafte gevangene me eens. 'Ik zit midden in m'n straftijd. Ik zie geen verleden meer en geen toekomst. Ik heb met niemand van m'n familie nog contact. En ik zie ook helemaal niets voor me uit. Er is alleen maar uitzichtloosheid om me heen.'

PRAKTIJK | Denise Hoedt & Leo De Weerd

Project 'Tralies uit de weg' in Belgische gevangenissen

In een tv-interview zei de Franse filosoof en auteur Eric-Emmanuel Schmitt ooit: 'Door te kijken waarin hij (nog) gelooft, kun je de mens beter leren kennen.' Dat is tevens een goede omschrijving van wat een aalmoezenier in de gevangenis probeert te doen. Hij kijkt en luistert naar datgene waarin de gedetineerde (nog) gelooft: gelooft hij of zij nog in zichzelf, in zijn medemens, in de samenleving en in God ...? Zo proberen we samen met hem of haar op weg te gaan. Dit kan individueel via gesprekken of door het opzetten van groepsactiviteiten. Een van die gemeenschappelijke activiteiten die we organiseren binnen de muren van de gevangenis, in samenwerking met een groep van vrijwilligers van buiten de muren, heet [Tralies uit de weg](#).

ONDERZOEK | Siebren Vanhooren

Een existentieel waagstuk

Bouwen aan zingeving bij gedetineerden

Hoewel de modale burger er vaak andere meningen op na houdt, blijkt de gemiddelde gevangene wel degelijk te lijden onder zijn of haar detentie. Dit artikel beziet vanuit de psychologie wat gevangenschap meebrengt aan verlies van bestaansbetekenis en hoe er gebouwd kan worden aan zingeving bij gedetineerden.

IN BEELD | René Rosmolen

[Onder ogen](#)

REFLECTIE | Fred van Iersel

Christelijke spiritualiteit in detentie: een terreinverkenning

Aan de hand van vier vragen wordt in dit artikel de betekenis van christelijke spiritualiteit in detentie verkend. Noties als een actief gebedsleven van de gedetineerde met inbegrip van de bijbehorende introspectie komen naar voren. Bijzondere verbindingen van detentie en spiritualiteit uit verschillende bronnen en tradities worden belicht, met daarbij persoonlijke reflecties uit de beroepspraktijk van Hoofdaalmoezenier.

REFLECTIE | Reijer J. de Vries

Spiritualiteit en detentie vanuit pastoraal-theologisch perspectief

Vanwege de rol die de justitiepastor speelt in de spirituele belangstelling van gedetineerden, zoekt deze bijdrage naar een antwoord op de vraag hoe in het werkveld van het rooms-katholieke en protestantse justitiepastoraat spiritualiteit en detentie worden waargenomen en beschreven.

UITLEIDING | Jessie Dezutter & Siebren Vanhooren

Verlangen naar betekenis en zin pijnlijk aanwezig

Dit themanummer van Handelingen laat zien dat er, ondanks de geringe aandacht binnen de wetenschappelijke wereld en op de werkvloer, draagvlak lijkt te ontstaan om existentiële vragen en spiritualiteit een plaats te geven binnen de muren van de gevangenis.

Diepgaander onderzoek en implementatie van projecten rond spiritualiteit en existentiële thema's kunnen in de toekomst aangeven of dit ook langeretermijngevolgen heeft en kan leiden tot, bijvoorbeeld, minder recidive en meer pro-sociaal gedrag. Aandacht voor deze thematiek kan zo een invloed hebben op het leven van individuen, maar ook op het functioneren van onze maatschappelijke samenleving. Tijd, energie en middelen investeren in dit aspect van een leven achter de tralies lijkt dus van cruciaal belang.

DE PROMOTIE | Léon van Ommen

'Human tears, divine tears'

De relatie tussen lijden en liturgie

Een samenvatting door de auteur van zijn proefschrift *Suffering in Worship: Anglican Liturgy in Relation to Stories of Suffering People*

Gebaseerd op hetzelfde onderzoek verscheen in 2016 bij Kok (Utrecht) de Nederlandse titel *Ruimte voor gebrokenheid. Plaats voor lijden in de eredienst*

TRENDBERICHT | Henk de Roest

['Religieuze identiteit' centraal](#)

Praktische theologie 2013-2015